

23 Ekim 1347 - İlk Sigorta Mukavelesi ve Dünya Denizcilik Sigortaları Sektörüne Etkisi

Yaklaşık olarak 700 yıllık tarihsel gelişimi bulunan dünya deniz sigortacılığını sektörüne, “Türk kabotajı, Türk armatör ve Türk sigorta şirketi” misyon ve vizyonu ile yola çıkarak kurulan Türk P&I Sigorta A.Ş. ise henüz daha 11 yıllık bir geçmişe sahip olmasına rağmen sektörün 700 yıllık bilgi ve pratik birikiminden de faydalanarak ülkemiz adına dünya deniz sigortacılığı sektöründe emin adımlarla yerini sağlamlaştırmaya çalışmaktadır.

Giriş cümlemizde bahsettiğimiz 700 yıllık sektörün temelleri ise 23 Ekim 1347’de İtalya’nın deniz ticaretiyle öne çıkan ve Akdeniz ticaretinde lider konuma sahip, Avrupa ile Ortadoğu ve Asya arasında kritik bir ticaret merkezi olarak tanımlanan şehirlerinden biri olan Cenova’da imzalandığı kabul edilen ilk sigorta mukavelesi ile atılmıştır. Bu ticaretin başarısı ve sürekliliği, doğal olarak denizdeki gemilerin güvenliğine ve taşıdıkları yüklerin korunmasına bağlıdır. Denizcilik faaliyetleri sırasında çok büyük finansal riskler taşınmasından dolayı bu durum gemi sahiplerini ve tüccarları, mallarını güvence altına almak için yeni yollar aramaya itmiştir. İmzalanan bu ilk polise, denizcilik faaliyetleri sırasında karşılaşılan risklere karşı koruma sağlayan ilk yazılı sözleşme olarak hem sigortacılık sektörünün temelini atmış hem de deniz ticaretinin küresel boyutta büyümesine önemli katkılarda bulunmuştur.

Deniz ticaretinin doğasından kaynaklanan finansal risklerin bir nebze de olsa önüne geçilebilmesi için kökenleri Babiller’e ve yaklaşık olarak milattan önce 4000 yılına dayanan sigorta uygulaması bir çare olarak kullanılmıştır. Bu bağlamda 1347’de imzalanan bu ilk sigorta mukavelesi, bir gemi ve yükünün olası zararlarına karşı sigorta yapılmasını öngörüyordu. Sözleşme, esasında günümüzde olduğu gibi bir tarafın prim ödemesi karşılığında, sigortacının belirli risklere karşı güvence sağlamasını öngörmekteydi. Bu riskler arasında geminin fırtınada hasar görmesi, korsan saldırısına uğraması ya da ticari malların kaybolması gibi olası zararlar yer almaktadır.

- Prim Ödemesi: Gemi sahibi ya da tüccarlar, sigorta kapsamındaki risklerin maliyetlerine göre hesaplanan primleri ödeyerek sigorta yaptırmaktaydı.
- Tazminat Ödemesi: Sigortalı gemi veya yükün, mukavelede önceden belirlenen risklerden birine maruz kalması halinde sigortacı, gemi veya yükün değeri ve hasarlı kısımlara göre belirlenen tazminatı ödeme yükümlü hale gelmekteydi.
- Risk Kapsamı: İçinde bulunulan dönem itibariyle 14. yüzyıldaki en ciddi deniz tehdidi olarak korsan saldırıları başta olmak üzere deniz kazaları, geminin karaya oturması veya ticari malların kaybolması gibi riskler bu teminat kapsamında yer almaktaydı.
- Sigorta Süresi: Sözleşme geminin belirli bir seferi ya da belirli bir zaman dilimini kapsayacak şekilde düzenlenmekteydi. Sigorta süresi boyunca gemi veya yükün herhangi bir zarara uğraması halinde sigortacı bu zararı karşılamakla yükümlüydü.

Erdinç Kartal GÜRSOY

Kıdemli Hasar Uzmanı

+90 850 420 81 36 (D.240)
erdinc.gursoy@turkpandi.com

2015 yılında Marmara Üniversitesi Sigortacılık bölümünden mezun oldu. 2014 Kasım ayında stajyer olarak çalışma hayatına başladığı Groupama Sigorta’da bedeni hasar ve hukuk departmanlarında toplam 4,5 yıl çalıştı. 2019-2021 yılları arasında Zurich Sigorta’da davalık bedeni hasar uzmanı olarak çalıştı. 2021-2022 arasında ise Doğa Sigorta’da bedeni hasar yönetmeni olarak görev aldı. Buradaki çalışmasının ardından Kumport Liman Hizmetleri’nde sigorta yönetmeni olarak çalıştı. Son olarak ECB Sigorta ve Reasürans Brokerliği’nde hasar müdür yardımcısı olarak çalışmış olup Kasım 2023 itibariyle Türk P&I Sigorta’ya hasar uzmanı olarak katılmıştır.

TURKP&I

1347'de imzalanan bu ilk sigorta mukavelesi, denizcilik sigortacılığı sektörünün temelini oluşturmuştur. Deniz ticareti risklerinin hayli büyük ve öngörülemez olduğu bir dönemde, bu sözleşme tüccarlar ve gemi sahipleri için önemli bir finansal güvence sağlamaktaydı. Ayrıca bu mukavele, sigorta kavramının denizcilik dünyasında yayılmasına ve deniz sigortalarının küresel olarak benimsenmesine öncülük etmiştir.

Bu sözleşmenin denizcilik sigortaları sektörü üzerindeki başlıca etkileri ise aşağıda sıralı ana başlıklar altında toparlanabilir;

- **Risk Yönetimi:** Sigorta kavramı, denizcilik sektöründe sağladığı finansal güvence ile risk yönetiminin önemli bir aracı haline gelmiştir. Tüccarlar ve gemi sahipleri, olası zararları en aza indirmek için sigorta yapmaya başlayarak deniz ticaretine olan güveni artırmış ve ticaretin büyümesine katkı sağlamışlardır.
- **Ticaretin Küreselleşmesi:** Deniz sigortası, tüccarların ve gemi sahiplerinin o güne kadar ortaya çıkabilecek finansal risklere bağlı olarak sefer yapmayı düşünmedikleri daha uzak ve tehlikeli bölgelere mal taşımalarını sağlamıştır. Bu sigorta poliçesi, tüccarların risklerini güvence altına alarak, Akdeniz'den Asya'ya, hatta Atlantik ötesine kadar genişleyen ticaret yollarının oluşmasını teşvik ederek ticaretin küreselleşmesine ön ayak olmuştur.
- **Sigorta Kurumlarının Kurulması:** 1347'de imzalanan bu ilk poliçe, zamanla sigorta şirketlerinin kurulmasına da zemin hazırlamıştır. İlerleyen yüzyıllarda sigorta, profesyonel bir sektör haline gelmiş ve sigorta şirketleri, tüccarlar ve gemi sahiplerinden oluşan portföylerine çok daha geniş kapsamlı sigorta hizmetleri sunmaya başlamıştır. Bu şirketlerin kurulması, denizcilik sektörü risklerinin istatistiki olarak kaydının tutulmasına ve süreçlerin daha iyi yönetilmesine olanak tanımıştır.
- **Lloyd's of London ve Modern Sigortacılığın Doğuşu:** Deniz sigortacılığıyla ilgilenen tüccarlar ve denizciler tarafından 17. yüzyılda İngiltere'de kurulan Lloyd's of London adeta bir sigorta borsası işlevi görerek sigortacılığın kurumsallaşmasında önemli bir rol oynamıştır.
- **Deniz ve Ticaret Hukuku:** Düzenlenen sigorta poliçeleri sonucunda ortaya çıkan hasarların yönetimi için zamanla hukuki düzenlemelere ihtiyaç duyulmuştur. Ticaretin doğasından kaynaklanan ihtiyaçlara istinaden zamanla şekillenen denizcilik ve ticaret hukuku, tüccarların ve gemi sahiplerinin hak ve sorumluluklarını düzenleyen hukuki bir çerçeve sunarak adil ve finansal açıdan daha öngörülebilir bir sektörün ortaya çıkmasında önemli rol oynamıştır.

1347'de imzalanan ilk sigorta mukavelesi, denizcilik sektörünün gelişiminde bir dönüm noktası olarak kabul edilmektedir. Deniz ticaretinin risklerini yönetme ve tüccarların finansal güvenliğini sağlama amacıyla düzenlenen bu mukavele aynı zamanda modern sigortacılığın da temellerini atmıştır. Denizcilik sigortacılığı, bu poliçeyle birlikte hızla gelişmiş ve küresel ticaretin vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. Bu ilk mukavele, deniz ticaretinde devrim niteliğinde bir gelişme olarak tarihe geçerken, deniz sigortacılığının günümüzdeki konumuna ulaşmasında büyük bir rol oynamıştır.

TURKP&I